

УДК 02:023.5

Гейзе І. С.,

методист Наукової бібліотеки

Житомирського національного агроекологічного університету

ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ СУЧАСНОГО БІБЛІОТЕКАРЯ

Досліджується структура іміджу сучасного бібліотекаря, визначаються його складові з урахуванням дії внутрішніх та зовнішніх

чинників; обґрунтовується комплексний підхід у створенні позитивного образу сучасного бібліотекаря.

Ключові слова: *імідж, образ бібліотекаря, бібліотечна сенсація, коефіцієнт корисної дії, соціальна активність, програма «Активні громадяни».*

Структурно імідж є складним утворенням, у якому кожен елемент виконує важливу функцію, «працює» на формування образу в громадській свідомості. Зважаючи на складність формування іміджу, визначення цього процесу є достатньо актуальним питанням і потребує застосування комплексного підходу.

Мета статті – знівелювати стереотипний образ бібліотекаря та показати процес формування образу сучасного бібліотекаря в його очах та громадської свідомості.

Слово «імідж» (від англ. «image») у перекладі означає «образ», «вигляд». В англійській мові це поняття доволі багатозначне, наприклад, «Великий англо-український словник» наводить такі можливі варіанти його значення: 1) зображення; 2) скульптура; статуя; 3) образ, подоба; імідж; 4) ікона; 5) відображення, відбиття; 6) копія, подібність, схожість; 7) уявний образ; 8) літературний образ; метафора; 9) утілення, символ; взірець, зразок; 10) яскраве зображення, відтворення [4, с. 11].

Натомість в українській мові «імідж» є поняттям значно вужчим: 1) громадська думка, уявлення про когось, щось; репутація, образ. 2) образ особи (зокрема її вигляд і манера поведінки) спрямований на формування громадської думки чи уявлення про неї [3].

Імідж бібліотекаря слід розглядати в ракурсі іміджу бібліотеки, як елемент системи. Спонукальною, рушійною силою формування і зміни іміджу є ставлення до власного образу. Так, потреба людини стати більш привабливою для себе та інших змушує її шукати шляхи зміни свого іміджу, і, навпаки, байдужість може призвести до деградації [2, с. 15].

Образ сучасного бібліотекаря формується під впливом неочікуваних бібліотечних сенсацій. Для прикладу, Наукова бібліотека Житомирського національного агроекологічного університету апробувала та успішно застосовує технологію штрихового кодування бібліотечного фонду, – і це стає відомо завдяки відеоролику «Штрихове кодування бібліотечного фонду» https://www.youtube.com/watch?v=_uMhuUChizU. Два роки поспіль персонал бібліотеки наносить штрихові коди на документи **за допомогою ручного маркіратора ANSER U2, і лише образ жінки, з чорною валізою у бібліотеці, сприймається громадськістю як сенсація.** Позитивним є приклад участі бібліотекарів у різних фотоконкурсах. **Конкурс фотографій «Я – молодий, сучасний бібліотекар»** від Молодіжної секції Української бібліотечної асоціації

пропонує обрати для бібліотекаря свій образ, *лайт-версію*: романтичний стиль, ніжна дівчина, маленька дівчинка, лялька; *гламур*: елегантний і вечірній стиль, fashion, богема (розкіш, шик); *колорит*: етнічний стиль, національний колорит; образ *пацанки*: ковбойка, рокерша, бойфренд-стайл та ін.

<http://molod.ula.org.ua/sotsialnij-napryam/initiatiivi-ta-konkursi/item/429-konkurs-fotohrafii-ya-molodyi-suchasnyi-bibliotekar-2015>

Привабливий імідж бібліотекаря безпосередньо пов'язаний з його коефіцієнтом корисної дії. Нові технології створення електронних інформаційних продуктів, потенціал і потреби інтернет-простору демонструють необхідність професійної міграції бібліотекарів у нові сфери діяльності, розширення, а не звуження поля бібліотечних послуг. В обов'язки бібліотекарів входить як навчання, консультації, так і посередництво, оскільки обсяг інформації вимагає більшої, ніж раніше, кількості фахівців, які володіють навичками пошуку інформації і вміють аналізувати й оцінювати потреби користувачів. Професійні якості і вміння, навички практичної медіаграмотності необхідні не лише для функціонування усіх бібліотечних процесів, а й надають бібліотекарям цілий спектр можливостей для власної самореалізації.

Невід'ємною складовою іміджу бібліотекаря є його соціальна активність. Участь у різних соціальних програмах і проектах як на регіональному, так і на міжнародному рівнях та просування цих ідей з метою консолідації місцевої громади для бібліотеки є справою першорядною. Цього року Наукова бібліотека Житомирського національного агроєкологічного університету долучилася до міжнародної програми «Активні громадяни» за підтримки Британської ради. Один з працівників бібліотеки на конкурсній основі був відібраний як фасилітатор програми і пройшов комплексне навчання у м. Києві. Наступний етап програми – фасилітаційні навчання для громадян міста Житомир. Представники громадських, релігійних організацій, благодійних фондів, бібліотечної громади; учні, студенти взяли участь у дводенному семінарі, результатом якого стали проекти соціальної дії, направлені на покращення життя громади <https://www.youtube.com/watch?v=Dk1fko39Jt0>. У рамках реалізації програми було здійснено декілька міжрегіональних візитів і проведено ряд тренінгів та навчань, для прикладу, тренінг за програмою Британської ради «Активні громадяни» у програмі Львівського бібліотечного форуму «Бібліотек@ – стратегія розвитку».

Програма «Активні громадяни» за участі Британської ради реалізується у більш ніж 42 країнах світу. Мета проекту полягає у сприянні соціальним змінам і забезпеченні сталого розвитку шляхом створення і розбудови мережі молодих лідерів із залученням молодіжних

організацій, які є рушіями реформ у своїх громадах та надання їм знань і навичок, що сприятимуть побудові відносин між людьми на засадах рівності та рівних можливостей, поваги до різноманіття, вміння вести безконфліктний діалог.

Основні компоненти проекту включають: тренінгові семінари для молоді, які охоплюють вміння ефективної взаємодії для кращого розуміння місцевих громад і глобальної взаємозалежності, питання сталого розвитку для запровадження позитивних змін, навички планування і менеджменту проектів; поширення учасниками отриманих знань у своїх громадах серед молоді; проекти соціальної дії, які розробляються і запроваджуються учасниками програми на основі набутих знань та їх поглядів на потреби розвитку своїх громад
https://www.youtube.com/watch?v=7poeMK_KvaE&feature=youtu.be.

За підтримки ІФЛА та програми «Бібліоміст» бібліотека стала співорганізатором міжрегіональних обговорень зі створення Маніфесту Української бібліотечної асоціації «Бібліотеки в умовах кризи» http://www.nibu.kiev.ua/files/manifest_UBA.pdf [1], а за фінансової підтримки Посольства США в Україні спільно з **кафедрою правознавства організувала і провела цикл тематичних вебінарів, які спрямовані на отримання громадянами України знань про механізми реалізації своїх конституційних прав під час виборів.**

[http://www.lib.znau.edu.ua/jirbis2/index.php?option=com_content&view=artic
le&id=100&Itemid=461](http://www.lib.znau.edu.ua/jirbis2/index.php?option=com_content&view=article&id=100&Itemid=461).

Таким чином, дискусії навколо іміджу бібліотекаря та його сприйняття, широкою громадськістю, на пряму залежать від наявності чи відсутності сенсаційної інформації про нього, пов'язані з коефіцієнтом корисної дії та визначається його соціальною активністю.

Список використаних джерел

1. Ігнатюк М. В. Проблеми бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів бібліотек аграрного профілю в умовах кризи: про що не буде сказано в Маніфесті УБА [Електронний ресурс] / М. В. Ігнатюк // Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 16–19 черв. 2015 р. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2015. – С. 119–126. – Систем. вимоги: CD-ROM ; Windows 98/2000/ NT/ XP. – Назва з етикетки диску. – Режим доступу: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/26851/BVNZU_2015_119-126.pdf. – Перевірено: 7.12.2015.

2. Кольцова Т. Н. Профессиональный имидж современного библиотекаря [Електронний ресурс] / Т. Н. Кольцова // Молодые в библиотечном деле. – 2009. – № 4/5. – С. 15–17. – Режим доступу:

http://www.library.ru/1/education/journal/archive/mbd_4-5_2009.pdf. – Назва з екрану. – Перевірено: 7.12.2015.

3. Новітній онлайнний словник української мови (2013–2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/f/imidzh>. – Назва з екрану. – Перевірено: 7.12.2015.

4. Перельгіна Е. Б. Психологія іміджа : учеб. пособие / Е. Б. Перельгіна. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 223 с.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2015.

Гейзе И. С.

Научная библиотека

Житомирского национального агроэкологического университета

Профессиональный имидж современного библиотекаря

Исследуется структура имиджа современного библиотекаря, определяются его составляющие с учетом действия внутренних и внешних факторов; обосновывается комплексный подход в создании положительного образа современного библиотекаря.

***Ключевые слова:** имидж, образ библиотекаря, библиотечная сенсация, коэффициент полезного действия, социальная активность, программа «Активные граждане».*

Geyze I.

Scientific Library,

Zhytomyr National Agroecological University

Professional image of a modern librarian

The structure of the image of a modern librarian, its components are determined taking into account the actions of internal and external factors; an integrated approach in creating a positive image of the modern librarian is grounded.

***Keywords:** image, the image of a librarian, library sensation, efficiency, social activity, the program «Active citizens».*